T079 BL IX (29) 1450 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Phá Tăng Sự Q10

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 397

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ
QUYEÅN 10

Sau khi nghe Theá toân noùi phaùp yeáu, vua Vò sanh oaùn phaùt khôûi Voâ caên tín: neáu vua côõi voi ra thaønh maø thaáy Theá toân ôû treân laàu cao, vua lieàn nhaûy töø treân mình voi xuoáng ñaát; neáu vua côõi voi ñi ñaâu maø gaëp Theá toân, vua cuõng nhaûy töø treân mình voi xuoáng ñaát vì raát kính tín Theá toân. Vua baûo ngöôøi giöõ cöûa: “caùc khanh neân bieát, töø nay trôû ñi ta hoaøn toaøn quy y Phaät vaø Taêng. Töø nay neáu thaáy Phaät vaø caùc Thanh vaên Bí-soâ, Bí-soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca vaø OÂ-ba-tö-ca caàn vaøo thì khoâng neân ngaên caûn, neân môû cöûa cho hoï vaøo; neáu thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña vaø ñoà chuùng cuûa vò aáy thì ngaên laïi khoâng cho vaøo”. Thôøi gian sau, Ñeà-baø-ñaït-ña coù vieäc muoán gaëp vua, ngöôøi giöõ cöûa khoâng cho vaøo, Ñeà-baø-ñaït-ña hoûi nguyeân do, ngöôøi giöõ cöûa noùi: “Ñaïi vöông coù ra lònh: töø nay trôû ñi ta hoaøn toaøn quy y Phaät vaø Taêng. Töø nay neáu thaáy Phaät vaø caùc Thanh vaên Bí-soâ, Bí-soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca vaø OÂ-ba-tö-ca caàn vaøo thì khoâng neân ngaên caûn, neân môû cöûa cho hoï vaøo; neáu thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña vaø ñoà chuùng cuûa vò aáy thì ngaên laïi khoâng cho vaøo”, Ñeà-baø-ñaït-ña bò ngaên caûn khoâng cho vaøo neân trong loøng khoâng vui. Luùc ñoù Bí-soâ ni Lieân-hoasaéc sau khi khaát thöïc xong, töø trong cung vua oâm baùt ñi ra ; Ñeà-baø-ñaït-ña thaáy Lieân-hoasaéc lieàn suy nghó: “coù phaûi do ni naøy ly giaùn môùi khieán vua Vò sanh oaùn ngaên khoâng cho ta vaøo hay khoâng”, nghó roài lieàn tôùi gaàn Lieân-hoasaéc noùi: “ta coù loãi gì maø coâ laøm chöôùng ngaïi nôi nhaø maø ta khaát thöïc”, noùi xong lieàn ñaùnh. Lieân-hoasaéc bò ñaùnh lieàn noùi vôùi gioïng bi ai: “xin cho toâi thanh baïch, toâi ñaõ laøm gì maø ñaïi ñöùc ñaùnh toâi. Ñaïi ñöùc laø anh em cuûa Theá toân, töø doøng hoï Thích ca cao quyù xuaát gia, toâi thaät khoâng coù taâm ñaøm luaän. Xin haõy nghe lôøi chaân thaønh cuûa toâi”, Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng theøm nghe lôøi Lieân-hoasaéc noùi, lieàn duøng söùc ñaùnh vaøo ñaàu cuûa Lieân-hoasaéc. Tuy ñau ñôùn nhöng Lieân-hoasaéc gaéng göôïng veà

ñeán trong chuøa, ni chuùng nhìn thaáy ñeàu hoûi: “vì sao Thaùnh giaû laïi bò khoå nhuïc naøy?”, Lieân-hoasaéc noùi:

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 398

“taát caû vaät coù thoï maïng ñeàu laø voâ thöôøng, taát caû phaùp ñeàu laø voâ ngaõ, chæ coù Nieát-baøn laø tòch tónh. Caùc coâ neân noå löïc tu phaùp laønh, chôù coù phoùng daät. Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ taïo theâm nghieäp Voâ giaùn thöù ba, nay ñaõ ñeán luùc ta nhaäp Nieát-baøn”, noùi roài coâ hieän ñuû loaïi thaàn bieán ôû tröôùc ni chuùng roài nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Caùc Bí-soâ ni ñeàu khôûi taâm nghi neân ñeán thænh hoûi Theá toân: “vì sao Bí-soâ ni Lieân-hoasaéc noùi lôøi bi ai khoå thieát, Ñeà-baø-ñaïtña khoâng nhöõng khoâng nghe maø coøn ñaùnh vaøo ñaàu khieán cho coâ aáy phaûi nhaäp dieät?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay maø trong quaù khöù duø coâ aáy noùi lôøi bi ai khoå thieát, thaày aáy vaãn khoâng theøm nghe maø coøn gieát cheát ñeå aên thòt. Caùc coâ haõy laéng nghe: Thuôû xöa taïi moät thoân coù moät tröôûng giaû nuoâi nhieàu deâ vaø cho ngöôøi chaên deâ daãn deâ ñi aên ngoaøi ñoàng coû, ñeán chieàu thì luøa ñaøn deâ trôû veà. Trong ñaøn deâ coù moät con deâ caùi vì giaø yeáu neân khoâng theo kòp ñaøn deâ, moät mình loït laïi ôû ñaèng sau vaø gaëp moät con soùi ñoùi ôû beân ñöôøng. Deâ noùi keä hoûi soùi: “Caäu thöôøng ñi moät mình, Coù ñöôïc an vui khoâng ? Thöôøng ôû trong röøng hoang, Laøm theá naøo döôõng thaàn?”. Soùi ñaùp: “Ngöôi thöôøng giaãm ñuoâi ta, Thöôøng nhoå loâng cuûa ta, Laïi keâu ta laø caäu, Muoán tìm ñöôøng thoaùt thaân”. Deâ noùi: “Ñuoâi caäu ôû sau löng, Toâi töø phía tröôùc ñeán, Sao laïi ñoå oan toâi, Thöôøng giaãm ñuoâi cuûa caäu”. Soùi noùi: “Boán chaâu, bieån vaø nuùi, Ñeàu laø ñuoâi cuûa ta, Neáu ngöôøi khoâng giaãm noù, Thì ngöôi töø ñaâu tôùi”. Deâ noùi: “Nhöõng choã toâi nhaän bieát, Caäu noùi laø ñuoâi caäu, Thì toâi khoâng daùm giaãm,

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 399

Toâi töø hö khoâng ñeán”. Soùi noùi: “Do ngöôi töø hö khoâng rôi xuoáng, Laøm nai trong röøng ñeàu kinh sôï, Laøm maát thöùc aên saùng cuûa ta, Loãi cuûa ngöôi khoâng roõ raøng sao?” Tuy Deâ caùi duøng nhieàu lôøi bi ai khoå thieát nhöng Soùi doäc aùc khoâng theøm nghe, noù caén ñöùt ñaàu deâ vaø aên thòt. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “con Soùi ñoùi thuôû xöa nay chính laø Ñeà-baø-ñaït- ña, Deâ caùi thuôû xöa nay chính laø Lieân-hoasaéc. Thuôû xöa Lieân-hoasaéc duøng nhieàu lôøi bi ai khoå thieát vaãn khoâng thoaùt cheát, nay noùi lôøi thaønh khaån vaãn bò ñaùnh cheát”. Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña suy nghó: “ta ñaõ nhieàu laàn laøm haïi Theá toân vaø ñaõ taïo ñuû ba nghieäp Voâ giaùn : moät laø ta xoâ taûng ñaù lôùn töø treân nuùi xuoáng haïi Theá toân, laøm cho Theá toân bò thöông chaûy maùu; hai laø phaù hoøa hôïp Taêng, ba laø gieát cheát ni Lieân-hoasaéc. Ta chöa ñöôïc Nhaát thieát trí, cuõng chöa thaønh töïu caùc phaùp khaùc, do taïo ba nghieäp naøy chaéc chaén ta seõ bò ñoïa ñòa nguïc”, nghó roài ngoài choáng caèm saàu tö. Boä thích noa coù vieäc ñi ngang qua, nhìn thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña nhö vaäy lieàn hoûi nguyeân do, Ñeà-baø-ñaït-ña noùi:

“toâi lo nghó veà vieäc ñaõ nhieàu laàn laøm haïi Theá toân vaø ñaõ taïo ñuû ba nghieäp Voâ giaùn, chaéc chaén seõ bò ñoïa ñòa nguïc chòu khoå laâu daøi”, Boä thích noa noùi: “toâi thöôøng cho trong doøng hoï Thích ca chæ coù Thaùnh giaû laø ngöôøi thoâng minh hieåu bieát, leõ naøo hoâm nay Thaùnh giaû cuõng trôû thaønh ngu si hay sao. Leõ naøo laïi coù ñôøi sau maø Thaùnh giaû lo buoàn, neáu thaät coù ñôøi sau thì khi Thaùnh giaû taïo nghieäp naøy, toâi cuõng seõ saàu tö”. Ñeå côûi môû noãi loøng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña, Boä thích noa ñaäp beå caùi baùt ôû tröôùc maët Ñeà-baø-ñaït-ña roài noùi: “duø laø trôøi ngöôøi cuõng khoâng ai coù theå laøm cho baùt naøy dính laïi; ñaõ khoâng coù ñôøi sau thì ai seõ thoï quaû baùo, ngöôøi laøm vaø ngöôøi thoï ñeàu hö doái. Haõy ñeán thaønh Kieáp-tyû-la laøm vua töï xöng laø thieân töû, toâi seõ laøm Thanh vaên ñöùng ñaàu cuûa thaày”. Ngay khi Ñeà-baø-ñaït-ña sanh taø kieán thì taát caû caên laønh ñeàu maát, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “caùc thaày neân bieát, caên laønh cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña töø ñaây bò maát heát. Naøy caùc Bí-soâ, neáu ta thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña coù chuùt ít phaùp laønh thì ta seõ khoâng thoï kyù Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn, chòu khoå moät kieáp khoâng theå cöùu vaõn. Naøy caùc Bí-soâ, do ta khoâng thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña coù chuùt ít phaùp laønh naøo nhö maûy loâng neân ta môùi thoï kyù Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn, chòu khoå moät kieáp khoâng theå cöùu vaõn. Ví nhö caùch thaønh aáp, thoân xoùm khoâng xa coù moät hoá phaân saâu hôn moät tröôïng,

hoâi thuùi khoù theå tôùi gaàn. Chaúng may coù moät ngöôøi teù xuoáng hoá ñoù, ñaàu vaø tay chaân ñeàu bò chìm; moät ngöôøi khaùc troâng thaáy vì muoán laøm cho ngöôøi ñoù ñöôïc lôïi laïc neân ñeán tìm caùch cöùu vôùt, nghó raèng: “neáu ta thaáy ngöôøi bò teù xuoáng hoá phaân naøy coù moät thaân phaàn naøo khoâng bò dính phaân dô thì ta seõ keùo ngöôøi aáy leân khoûi hoá”. Sau khi quan saùt cuøng khaép, khoâng thaáy ngöôøi bò teù kia coù moät thaân phaàn naøo khoâng bò dính phaân dô ñeå coù theå duøng tay naém keùo leân caû. Naøy caùc Bí-soâ, ta cuõng nhö vaäy, neáu ta thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña coù chuùt ít phaùp laønh thì ta seõ khoâng thoï kyù Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn, chòu khoå moät kieáp khoâng theå cöùu vaõn. Naøy caùc Bí-soâ, do ta khoâng thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña coù chuùt ít phaùp laønh naøo nhö maûy loâng neân ta môùi thoï kyù Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn, chòu khoå moät kieáp khoâng theå cöùu vaõn. Caùc Bí-soâ neân bieát, Thieân thoï ñaõ taïo ñuû ba phaùp aùc duïc phaûi ñoïa trong ñòa nguïc Voâ giaùn, chòu khoå moät kieáp khoâng theå cöùu vaõn: moät laø Ñeà-baø-ñaït-ña sanh taâm öa thích taïo toäi vaø bò aùc duïc kia daãn daét; khi ñaõ sanh aùc duïc vaø bò aùc duïc daãn daét töùc laø thaønh töïu phaùp aùc duïc thöù nhaát. Hai laø gaàn baïn aùc, giao du vôùi baïn aùc; khi ñaõ gaàn baïn aùc, giao du vôùi baïn aùc töùc laø thaønh töïu phaùp aùc duïc thöù hai. Ba laø Ñeà-baø-ñaït-ña môùi chöùng ñaéc chuùt ít, chöùng ñöôïc phaåm haï lieàn vui möøng cho laø ñuû, khoâng chòu tieán tu ñeå chöùng phaùp thaéng thöôïng ; khi môùi chöùng ñaéc chuùt ít, chöùng ñöôïc phaåm haï lieàn vui möøng cho laø ñuû,

khoâng chòu tieán tu ñeå chöùng phaùp thaéng thöôïng töùc laø thaønh töïu phaùp aùc duïc thöù ba", Phaät noùi keä: "Chôù laøm ngöôøi theá gian, Öa thích taïo toäi loãi, Thaønh töïu phaùp aùc duïc, Seõ chieâu laáy hoïa haïi. Ngöôøi ñôøi bieát Thieân thoï, Thoâng minh khoâng taâm phuïc, Cuõng khoâng tu thieåu duïc, Soáng theo haïnh phoùng daät, Uoång coù hình daùng ñeïp. Muoán xaâm haïi Theá toân, Neân ta môùi thoï ky, Ñoïa Voâ giaùn moät kieáp, Xan tham sanh nieäm aùc, Taø kieán khoâng cung kính, Chaéc chaén ñoïa Voâ giaùn. Cöûa nguïc ñoùng boán phía,

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 401

Ngöôøi kia voán khoâng loãi, Do aùc baùng môùi sanh, Ñôøi naøy hoaëc ñôøi sau, Thoï laøm ngöôøi ngu si. Ai ñoå bình thuoác ñoäc, Muoán laøm hoaïi nöôùc bieån, Bieån caû khoâng bôø beán, Thì thaät laø uoång coâng. Cuõng nhö coù ngöôøi aùc, Phæ baùng ñöùc Theá toân, Baäc lôïi mình, lôïi ngöôøi, Laøm sao phæ baùng ñöôïc. Taâm chaùnh kieán thöôøng tòch, Duyeân aùc laøm sao sanh, Ai gaàn guõi baïn laønh, Ñoù laø ngöôøi thoâng minh, Vì seõ khoâng laøm aùc, Cung kính vaâng laøm theo". Sau khi Ñeà-baø-ñaït-ña huûy baùng lôøi Phaät daïy, sanh khôûi taø kieán ñoaïn maát caên laønh, cho laø chæ coù ñôøi naøy khoâng coù ñôøi sau, Ñeà-baø-ñaïtña lieàn laäp ra naêm phaùp vaø noùi vôùi ñoà chuùng cuûa mình: "caùc thaày neân bieát, Sa moân Kieàu-ñaùp-ma cho ñoà chuùng thoï duïng söõa laïc. Töø nay veà sau chuùng ta khoâng ñöôïc aên, vì sao, vì neáu aên söõa laïc, chuùng ta seõ laøm cho boø ngheù bò ñoùi khoå. Sa moân Kieàu-ñaùp-ma cho ñoà chuùng aên caù thòt, töø nay veà sau chuùng ta khoâng ñöôïc aên, vì sao, vì neáu aên caù thòt töùc laø ñoaïn maïng soáng chuùng sanh. Sa moân Kieàu-ñaùp-ma cho ñoà chuùng aên muoái, töø nay veà sau chuùng ta khoâng ñöôïc aên, vì sao, vì trong muoái coù nhieàu buïi ñaát. Laïi nöõa khi thoï duïng y, Sa moân Kieàu-ñaùp-ma cho caét boû phaàn bieân vaûi; töø nay veà sau, chuùng ta giöõ laïi phaàn bieân vaûi, vì sao, vì tieác coâng lao cuûa ngöôøi thôï deät. Laïi nöõa, Sa moân Kieàu-ñaùp-ma ôû nôi A-lan-nhaõ; töø nay veà sau chuùng ta ôû trong tuï laïc, vì sao, vì sôï boû phí vaät cuûa thí chuû cuùng döôøng. Naêm phaùp naøy nhieáp tuïng: Khoâng ñöôïc aên söõa laïc, Caù thòt vaø duøng muoái, Bieân vaûi, ôû tuï laïc, Naêm phaùp cuûa Thieân thoï". Luùc ñoù ñöùc Baïc giaø phaïm du haønh trong nhaân gian daàn daàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät, Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn suy nghó: "ta ñaõ nhieàu laàn laøm

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 402

haïi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma nhöng khoâng thaønh, nay ta neân laêng nhuïc vôï oâng ta", nghó roài lieàn ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, sai söù ñeán noùi vôùi Da-du- ñaø-la: "Sa moân Kieàu-ñaùp-ma boû nghieäp laøm vua maø xuaát gia, nay ta ñeán thay oâng ta laøm vua, naøng haõy laøm vôï ta", Da-du-ñaø-la noùi cho Cuø di ca bieát vieäc naøy, Cuø di ca noùi: "ñaïi phu nhaân haõy sai söù ñeán noùi vôùi Thieân thoï: "tröôùc ñaây khi toâi naém tay Boà-taùt, Boà-taùt coù theå chòu ñöïng noåi söùc maïnh naøy; neáu oâng coù theå chòu ñöïng ñöôïc thì cöù ñeán gaëp toâi" ". Thieân thoï nghe roài

khoâng bieát töï löôïng söùc mình lieàn ñeán trong cung, ñöùng chaép tay ; Cuø di ca coù söùc maïnh cuûa Ñaïi naëc caän na chæ duøng tay traùi naém hai tay ñang chaép cuûa Thieân thoï, khieán cho möôøi ngoùn tay ñeàu chaûy maùu roài neùm Thieân thoï vaøo trong ao nöôùc maø tröôùc kia Boà-taùt thöôøng bôi loäi. Khi rôùt xuoáng ao Thieân thoï la to, nhöõng ngöôøi trong doøng hoï Thích ñeàu chaïy ñeán, thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi vôùi nhau: “Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng töï löôïng söùc mình, ñònh vaøo trong cung laøm vieäc laêng nhuïc, neân gieát cheát oâng ta”, coù ngöôøi noùi: “khoâng neân gia haïi moät ngöôøi ñaõ cheát, vì Theá toân ñaõ thoï kyù Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn, chòu khoå moät kieáp khoâng theå cöùu vaõn”, noùi roài moïi ngöôøi ñeàu boû ñi. Ñeà-baø-ñaït-ña ra khoûi ao bò coïc goã xeù raùch y thaønh hai maûnh, lieàn nghó: “laønh thay, y naøy kheùo xöùng hôïp tònh nghi, ta seõ cheá kieåu y naøy cho caùc Thanh vaên”. Thôøi gian sau, Thieân thoï laïi baûo nhöõng ngöôøi trong hoï Thích toân mình leân laøm vua, hoï noùi: “Boà-taùt ñaõ coù vôï, neáu oâng duøng quyeàn löïc laøm cho baø aáy phuïc tuøng thì oâng seõ ñöôïc toân laøm vua”, Thieân thoï lieàn vaøo trong cung, ñeán choã Da-du-ñaø-la chaép tay noùi: “naøng laø ñaïi phu nhaân cuûa nöôùc naøy, chæ coù ta môùi xöùng laøm vua”, Da-du-ñaø-la coù söùc maïnh cuûa Ñaïi baùt taéc kieân tha, lieàn rôøi khoûi giöôøng baùu ñeán naém hai baøn tay ñang chaép cuûa Thieân thoï, khieán möôøi ngoùn tay chaûy maùu vaø laøm cho quî xuoáng ñaát. Thieân thoï ñau ñôùn laên loän treân ñaát, Da-du-ñaø-la noùi: “oâng thaät voâ laïi vaø cuõng heát söùc ngu xuaån, ta chæ môùi naém tay maø oâng ñaõ khoâng chòu ñöïng noåi, huoáng chi laø muoán cuøng giao hôïp. Chuyeån luaân Thaùnh vöông hay laø thaân sau cuøng cuûa Boà-taùt môùi xöùng laø choàng ta, ngöôøi khaùc ñeàu khoâng theå”. Thieân thoï hoå theïn rôøi khoûi cung, nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích thaáy vaäy lieàn noùi: “oâng neân ñeán choã Theá toân caàu xin tha thöù, neáu Theá toân tha thöù thì oâng môùi coù theå laøm vua”. Luùc ñoù Thieân thoï duøng chaát ñoäc nheùt döôùi möôøi moùng tay tröôùc khi ñi ñeán gaëp Theá toân, nghó raèng: “neáu Sa moân Kieàu-ñaùp-ma tha thöù cho ta thì toát, neáu khoâng tha thöù thì ta seõ duøng chaát ñoäc döôùi moùng tay naøy laøm cho chaân tay cuûa oâng ta truùng ñoäc”, nghó roài ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch: “cuùi xin Theá toân tha thöù”, Phaät quaùn bieát Thieân thoï ñeán vôùi taâm saùt haïi neân

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 403

duøng thaàn löïc bieán töø ñaàu goái trôû xuoáng thaønh ñaù thuûy tinh vaø im laëng. Thieân thoï thaáy Phaät im laëng lieàn noåi giaän khôûi yù laøm haïi, duøng moùng tay coù nheùt ñoäc caøo chaân Theá toân, chaïm vaøo ñaù thuûy tinh khieán moùng tay bò gaãy, chaát ñoäc trôû ngöôïc laøm haïi thaân khieán Thieân thoï heát söùc khoå naõo. Toân giaû A-nan noùi: “Thieân thoï, thaày haõy quy y Theá toân”, Thieân thoï noùi: “ñaïi ñöùc, neáu toâi quy y Phaät thì nhö Phaät noùi quy y Phaät khoâng ñoïa ñòa nguïc; nhö vaäy sau khi boû thaân maïng naøy toâi seõ sanh thieân. Nhöng Phaät ñaõ thoï kyù toâi seõ ñoïa ñòa nguïc, chòu khoå moät kieáp khoâng theå cöõu vaõn; neáu toâi sanh thieân thì Phaät thoï kyù sai, neáu toâi quy y Phaät maø coøn ñoïa ñòa

nguïc thì Phaät voïng ngöõ". Khi Thieân thoï töùc giaän cuøng cöïc thì nghieäp aùc chín muoài neân löûa Voâ giaùn ñoát khaép thaân, Thieân thoï la lôùn: "ñaïi ñöùc A- nan, toâi ñang bò ñoát". Thaáy Thieân thoï ñau ñôùn nhö vaäy, vì tình thaân neân A-nan caøng thöông xoùt lieàn noùi: "Thieân thoï, thaày haõy chí taâm quy y Nhö lai Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, ñöøng nghó gì khaùc". Khi bò löûa Voâ giaùn ñoát, nghieäp baùo hieän tieàn, chòu khoå naõo cuøng cöïc ; Thieân thoï lo sôï baát giaùc noùi: "hoâm nay töø thaân cho ñeán coát tuûy, toâi chí taâm quy y ñöùc Baïc giaø phaïm", noùi xong hieän thaân lieàn ñoïa vaøo ñòa nguïc Voâ giaùn. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "caùc thaày neân bieát, thieän caên cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ ñöôïc khoâi phuïc, thaày aáy ôû trong ñòa nguïc thoï toäi moät kieáp, thoï heát toäi roài seõ ñöôïc laøm ngöôøi, theo thöù lôùp tu taäp cuoái cuøng chöùng ñöôïc quaû vò Phaät Bích chi teân laø Cuï coát. Sau khi chöùng quaû, vò aáy mang baùt theo thöù lôùp töøng nhaø khaát thöïc, ñöôïc thöùc aên roài trôû veà boån xöù, röûa tay chaân roài môùi thoï thöïc. Tröôùc khi thoï thöïc, vò aáy quaùn ñôøi tröôùc vì lyù do gì mình ôû maõi trong sanh töû luaân hoài, ñeán nay môùi ñöôïc giaùc ngoä; lieàn quaùn bieát ñôøi tröôùc mình ñaõ taïo ñuû caùc nghieäp aùc ñoái vôùi Nhö lai, laïi quaùn thaáy thuôû xöa khi Phaät coøn haønh Boà-taùt ñaïo, ñôøi ñôøi mình thöôøng keát oaùn thuø vôùi Phaät chæ vì chuùt ít lôïi döôõng vaø cung kính. Thaáy bieát roài vò aáy khoâng thoï thöïc nöõa maø bay leân hö khoâng, phoùng aùnh saùng lôùn vaø hieän caùc thaàn bieán roài nhaäp Nieát-baøn voâ dö ñaïi vieân tòch". Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân thöôøng xuoáng ñòa nguïc xem xeùt, luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân: "chuùng ta xuoáng ñòa nguïc Voâ giaùn thaêm vaø an uûi Thieân thoï", noùi roài cuøng ñi. Ñeán nôi, toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân: "ñòa nguïc Voâ giaùn naøy treân döôùi vaø boán phía ñeàu thoâng nhau, trong ñoù löûa döõ truøm khaép. Thaày ñöôïc Theá toân thoï kyù laø Thaàn thoâng ñeä nhaát, vaäy thaày haõy vaän taâm quaùn caùc höõu tình ñang chòu khoå trong ñòa nguïc ñeå dieät töø hoûa tai", Ñaïi Muïc-kieàn-lieân lieàn nhaäp ñònh ñaïi thuûy hoùa möa, moãi gioït möa lôùn nhö caùi chaøy rôi xuoáng ñòa nguïc Voâ giaùn, nhöng caùc gioït möa naøy

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 404

ñeàu tieâu tan treân hö khoâng. Ñaïi Muïc-kieàn-lieân laïi hoùA-traän möa khaùc, moãi gioït möa lôùn nhö baùnh xe nhöng cuõng nhö tröôùc ñeàu tieâu tan heát. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát thaáy vaäy lieàn nhieáp nieäm nhaäp ñònh Thaéng giaûi haïnh, khieán cho nöôùc traøn khaép trong ñòa nguïc, tieáng thoï khoå lieàn döùt vaø chuùng sanh thoï khoå ñöôïc hoài phuïc boån nieäm. Luùc ñoù Ñaïi Muïc-kieàn- lieân caát tieáng hoûi: "ai laø Ñeà-baø-ñaït-ña thì haõy böôùc tôùi", noùi vöøa döùt thì coù haøng ngaøn Ñeà-baø-ñaït-ña ñua nhau chaïy tôùi, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi: "ai laø Ñeà-baø-ñaït-ña anh em cuûa Theá toân thì haõy ñeán ñaây", Ñeà-baø- ñaït-ña lieàn böôùc tôùi ñaûnh leã hai toân giaû, hai toân giaû hoûi: "Thieân thoï, noãi khoå maø oâng chòu trong ñòa nguïc naøy coù gì khaùc nhau khoâng?", ñaùp: "noãi khoå chung thì khoûi phaûi noùi, coøn noãi khoå rieâng thì nhö thaáy coù nuùi saét noùng, löûa

chaùy cuøng khaép taïo thaønh moät ngoïn löûa lôùn ñeán ñeø beïp thaân con, nhö duøng ñaù ñeø eùp meø ñeå laáy daàu khoâng khaùc. Laïi thaáy coù caùi cöa saét vôùi löôõi cöa thaät beùn, phaùt ra löûa raát noùng cöa xeû thaân con, töøng khuùc xöông rôi rôùt. Laïi thaáy coù chaøy saét noùng ñoû thöôøng ñaùnh naùt ñaàu con ; laïi thaáy coù voi lôùn töø boán phía xoâng ñeán giaãm ñaïp thaân con naùt nhö boät gaïo", hai toân giaû noùi: "Thieân thoï, oâng noùi thaáy coù nuùi saét noùng, löûa chaùy cuøng khaép taïo thaønh moät ngoïn löûa lôùn ñeán ñeø beïp thaân con, nhö duøng ñaù ñeø eùp meø ñeå laáy daàu khoâng khaùc; ñoù laø do oâng xoâ taûng ñaù lôùn töø treân nuùi xuoáng ñeå haïi Nhö lai, do nghieäp aùc ñoù neân chieâu laáy quaû khoå naøy. OÂng noùi thaáy coù chaøy saét noùng ñoû thöôøng ñaùnh naùt ñaàu con; ñoù laø do oâng ñaùnh vaøo ñaàu cuûa A-la-haùn ni Lieân-hoasaéc khieán vò aáy phaûi nhaäp Nieát-baøn, do nghieäp aùc ñoù neân chieâu laáy quaû khoå naøy. OÂng laïi thaáy coù voi lôùn töø boán phía xoâng ñeán giaãm ñaïp thaân con naùt nhö boät gaïo ; ñoù laø do oâng aùc taâm thaû voi say ñeå giaãm ñaïp Theá toân, do nghieäp aùc ñoù neân chieâu laáy quaû khoå naøy. Naøy Thieân thoï, tuy oâng chòu khoå cuøng cöïc nhö vaäy, nhöng Theá toân ñaõ thoï kyù cho oâng laø sau khi thoï khoå heát toäi roài, cuoái cuøng cuõng seõ chöùng quaû vò Phaät Bích chi hieäu laø Cu coát", Ñeà-baø-ñaït- ña nghe roài baïch raèng: "neáu ñöôïc nhö vaäy thì con doõng maõnh cam chòu khoå naøy trong ñòa nguïc Voâ giaùn", noùi roài lieàn bieán maát. Hai toân giaû ñi tieáp ñeán choã Luïc sö ngoaïi ñaïo ñang chòu khoå, thaáy Cao ca ly ca ñang bò traêm caùi caøy caøy xôùi löôõi. Luùc ñoù vua trôøi Phaïm thieân ñi theo hai toân giaû thaáy vaäy lieàn noùi: "naøy Cao ca ly ca, oâng haõy khôûi taâm cung kinh hai toân giaû, ñaây laø baäc coù tònh haïnh, trí hueä vaø thaàn thoâng baäc nhaát", Cao ca ly ca noùi: "hai ngöôøi toäi loãi nhieàu ham muoán naøy ñeán ñaây laøm gì?", vöøa môû mieäng noùi ra lôøi naøy lieàn bò ngaøn löôõi caøy caøy xôùi löôõi. Hai toân giaû thaáy roài lieàn suy nghó: "höõu tình naøy nghieäp naëng khoù cöùu ñoä", khoâng bieát phaûi laøm sao lieàn boû ñi ñeán choã Boä thích noa. Thaáy hai toân giaû, Boä

thích noa lieàn ñaûnh leã baïch raèng: "xin hai ñaïi ñöùc xeùt toäi nhôn cuûa con, do tröôùc kia con noùi taø phaùp löøa doái ngöôøi ñôøi, che laáp chaùnh tín cuûa hoï neân nay phaûi chòu khoå thuôøng bò naêm traêm caùi caøy caøy xôùi löôõi. Khi caùc ñeä töû cuûa con ñem phaåm vaät cuùng döôøng thaùp cuûa con thì con chòu khoå haønh haï ; xin hai toân giaû noùi cho hoï bieát noãi khoå maø con ñang chòu, ñeå hoï ñöøng cuùng döôøng thaùp cuûa con nöõa", hai toân giaû im laëng nhaän lôøi. ÔÛ ñòa nguïc xem xeùt xong, hai toân giaû trôû veà chaâu Thieäm boä keå laïi noãi khoå cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña, Cao ca ly ca vaø Boä thích noa cho Phaät vaø ñaïi chuùng nghe. Caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, vì sao Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng chòu nghe lôøi Theá toân ñeå ñeán noãi chòu khoå cuøng cöïc trong ñòa nguïc Voâ giaùn nhö theá?", Phaät noùi: "naøy caùc Bí-soâ, khoâng phaûi chæ ngaøy nay Thieân thoï khoâng nghe lôøi ta ñeå ñeán noãi chòu hình phaït khoác lieät nhö theá, maø trong quaù khöù cuõng ñaõ khoâng nghe lôøi ta ñeå ñeán noãi chòu khoå naõo.

Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa ta ôû trong moät tuï laïc Baát ñònh, luùc ñoù ta ñang haønh haïnh Boà-taùt laøm moät con boø ñöïc chuùa. Moãi ñeâm boø chuùa thöôøng ñeán trong ruoäng luùa cuûa vöông gia aên no neâ, ñeán trôøi gaàn saùng môùi trôû vaøo trong thaønh naèm nguû. Luùc ñoù coù moät con löøa ñeán hoûi boø chuùa: “vì sao da thòt cuûa baùc hoàng haøo maäp maïp, trong khi chaùu chöa töøng thaáy baùc taïm rôøi khoûi nôi ñaây?”, boø chuùa noùi: “moãi ñeâm ta thöôøng ñeán trong ruoäng luùa cuûa vua aên, ñeán trôøi gaàn saùng môùi trôû veà”, löøa noùi: “baùc cho chaùu cuøng ñi theo ñöôïc khoâng?”, boø chuùa noùi: “chaùu thích hí vang, tieáng hí vang ñoù seõ khieán chuùng ta bò baét”, löøa noùi: “baùc cho chaùu ñi theo, chaùu seõ khoâng caát tieáng hí”. Boø daãn löøa ñeán trong ruoäng vua aên luùa, luùc chöa no thì löøa coøn im laëng, khi no neâ roài noù laïi muoán hí vang, boø chuùa noùi: “khoan haõy hí, ñôïi ta ra ngoaøi roài, maëc söùc chaùu hí”, noùi roài boø chuùa voäi chaïy ra ngoaøi. Nghe tieáng löøa hí, nhöõng ngöôøi giöõ ruoäng lieàn bao vaây baét löøa vaø noùi: “ruoäng luùa tröôùc nay ñeàu laø do con löøa naøy aên, phaûi ñaùnh ñaäp noù khoå sôû roài môùi thaû ra”, noùi roài lieàn caét hai tai cuûa noù, coät caùi coái vaøo coå noù, duøng roi ñaùnh noù nhöø töû roài môùi thaû ra. Boø chuùa thaáy löøa bò khoå nhuïc naøy lieàn noùi keä: “Hí vang laïi raát lôùn, Do hí môùi nhö vaäy, Thaáy keû gioûi hí vang, Bò caét hai loã tai, Vì khoâng giöõ caùi mieäng, Khoâng nghe lôøi baïn laønh, Khoâng nhöõng bò caét tai,

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 10 406

Coå phaûi mang caùi coái”. Löøa noùi keä: “Raêng ruïng neân ít noùi, Boø giaø chôù noùi nhieàu, OÂng coøn ñi aên ñeâm, Roài cuõng seõ bò baét”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “boø ñöïc thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, con löøa thuôû xöa chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña ngaøy nay. Thuôû xöa khoâng chòu nghe lôøi ta neân chòu khoã naõo ñoù, nay Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng nghe lôøi ta neân chòu ñaïi khoå ôû ñòa nguïc. Laïi nöõa, gioáng nhö ngaøy nay khoâng nghe lôøi ta neân Ñeà-baø-ñaït-ña chòu ñaïi khoå naõo, ngaøy xöa cuõng vaäy. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa ôû trong moät thoân coù moät tröôûng giaû nuoâi moät con boø lôùn töôùng maïo ñeïp ñeõ, luùc ñoù tröôûng giaû thieát leã cuùng döôøng cho caùc Sa moân, Baø-la-moân vaø nhöõng ngöôøi ngheøo khoå khoâng nôi nöông töïa. Laøm vieäc boá thí naøy xong, tröôûng giaû phoùng thích con boø cho noù ñöôïc töï do, khoâng coøn raøng buoäc. Boø lieàn ñi tìm coû nöôùc, chaúng may rôi töø treân söôøn doác xuoáng buøn saâu, khoâng theå leân ñöôïc. Tröôûng giaû nghe ngöôøi baùo tin lieàn tìm ñeán choã con boø, nhöng vì trôøi ñaõ gaàn toái neân moät mình tröôûng giaû khoâng theå keùo boø leân ñöôïc, oâng noùi vôùi boø laø saùng mai seõ ñeán cöùu, boø noùi: “oâng haõy laáy daây quaán vaøo söøng cuûa con roài ñeå tröôùc maët, neáu coù soùi, daõ can ñeán laøm haïi thì con seõ duøng söøng quô daây ñe doïa chuùng”. Tröôûng giaû laáy daây coät vaøo söøng boø vaø ñeå cuoän daây tröôùc maët roài ñi, ñeán trôøi toái coù daõ can ñeán, thaáy boø lìen hoûi: “ai ñeán troäm ngoù sen vaäy?”, boø ñaùp: “toâi bò sa xuoáng buøn khoâng theå leân ñöôïc, khoâng phaûi laø aên troäm ngoù sen”, daõ can nghe roài lieàn noùi: “böõa aên ngon cuûa ta boãng nhieân maø coù”, noùi roài tìm

caùch ñeán gaàn boø, boø noùi: “ngöôi haõy traùnh xa ta, neáu ñònh laøm haïi nhau thì thaân ngöôøi seõ phaûi chòu khoå ñoäc”. Daõ can khoâng ñeå yù lôøi boø noùi cöù tieán ñeán gaàn, boø thaáy daõ can khoâng nghe lôøi mình noùi lieàn noùi keä: “Ta chaúng troäm ngoù sen, Cuõng khoâng laáy hoa sen, Ngöôi muoán aên thòt ta, Leân löng ta maø aên daàn”. Daõ can noùi: “ñuùng vaäy, ta neân leân löng cuûa ngöôøi maø aên daàn”, noùi roài lieàn phoùng leân löng boø, boø lieàn quô söøng laøm cho sôïi daây quaán vaøo coå daõ can vaø treo ngöôïc thaân noù leân hö khoâng, roài noùi keä: “Ngöôi coøn treû vaø ñeïp,

Muùa giôõn treân hö khoâng, Khoe taøi ôû trong thoân, Ñoàng hoang khoâng thí chuû”. Daõ can noùi keä: “Ta khoâng coøn treû ñeïp, Khoâng phaûi keû muùa giôõn, Laø Ñeá thích bò ñoïa, Ta seõ ñeán Phaïm thieân”. Boø noùi keä: “Khoâng phaûi trôøi Ñeá thích, Bò ñoïa, ñeán Phaïm thieân, Maø bò daây quaán coå, Maïng ngöôi nay ñaõ taän”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “con boø thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, con daõ can thuôû xöa chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña ngaøy nay. Xöa khoâng nghe lôøi ta neân chòu hoïa, nay cuõng vaäy”, caùc Bí-soâ laïi khôûi nghi thænh hoûi Phaät: “vì sao Ñeà-baø-ñaït-ña ñoài vôùi Theá toân khôûi taâm saân haän, khoâng nghe lôøi chaùnh ñeán noãi bò ñoïa vaøo ñòa nguïc Voâ giaùn chòu khoå ñoát thaân?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ coù ngaøy nay khoâng chòu nghe lôøi ta neân bò löûa ñòa nguïc ñoát thaân. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa taïi moät vöông quoác coù vua teân laø Cheá-ñeå-ca, do phöôùc löïc cuûa vua neân ñaát nöôùc an bình thònh vöôïng, daân chuùng soáng sung tuùc khoâng coù ngheøo thieáu. Laïi do vua coù thaéng phöôùc lôùn neân moãi khi ngoài treân ngai thì coù chö thieân ñôõ chaân gheá ôû trong hö khoâng. Vua coù moät ñaïi thaàn giuùp vua cai trò nöôùc, oâng coù hai ngöôøi con teân laø Xuaát hæ vaø Chuùng AÙi; Xuaát hæ thaáy cha duøng phaùp vaø phi phaùp giuùp vua trò nöôùc lieàn suy nghó: “ta laø con tröôûng, neáu sau khi cha ta maát, ta seõ keá thöøa chöùc quan naøy, ta cuõng seõ duøng phaùp vaø phi phaùp giuùp vua trò nöôùc. Do nghieäp aùc naøy, ta seõ bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, toát hôn heát ta nay neân xuaát gia”, nghó roài lieàn ñeán xin cha cho xuaát gia, ngöôøi cha baèng loøng vaø Xuaát hæ xuaát gia theo Phaät. Thôøi gian sau ngöôøi cha qua ñôøi, ngöôøi con thöù hai laø Chuùng AÙi keá tuïc cha laøm ñaïi thaàn, cuõng duøng phaùp vaø phi phaùp giuùp vua trò nöôùc khieán daân chuùng oaùn gheùt. Luùc ñoù coù ngöôøi boû ñi lang thang vaø tình côø gaëp ngöôøi anh hieän nay laø Bí-soâ, Bí-soâ hoûi töø ñaâu ñeán, ñaùp laø töø thaønh --- ñeán, Bí-soâ lieàn hoûi thaêm veà ngöôøi em cuûa mình, ngöôøi kia keå laïi moïi vieäc, Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: “oâng haõy trôû veà noùi moïi ngöôøi ñöøng coù lo buoàn, ta seõ ñeán thaønh aáy duøng lyù khuyeân nhaéc em ta neân duøng chaùnh phaùp, hy voïng daân chuùng seõ heát khoå ñöôïc vui”. Ngöôøi kia

nghe roài lieàn trôû veà boån xöù baùo cho moïi ngöôøi bieát tin naøy, tin naøy lan truyeàn khoâng bao laâu ñeán tai ngöôøi em, ngöôøi em ñeán taâu vôùi vua: “Ñaïi vöông, anh cuûa thaàn saép trôû veà”, vua noùi: “neáu anh cuûa khanh trôû veà thì seõ phong laøm ñaïi thaàn”, ngöôøi em noùi: “laâu nay thaàn ñaõ lao nhoïc vaø thaønh taâm giuùp vua trò nöôùc, xin vua xeùt laïi”, vua noùi: “theo quoác phaùp thì ngöôøi con tröôûng ñöôïc keá tuïc laøm chöùa quan cuûa cha, vieäc naøy khoâng thay ñoåi ñöôïc; nhöng ñeå laøm cho khanh maõn nguyeän thì khi anh cuûa khanh trôû veà, khanh cöù noùi toâi laø tröôûng”, ngöôøi em nghe roài vui möøng caùo lui. Khoâng bao laâu sau ngöôøi anh laø Bí-soâ trôû veà, caùc quan ñeàu ra nghinh ñoùn coøn ngöôøi em thì ñöùng yeân, Bí-soâ noùi: “em laø em vì sao laïi ñöùng yeân ñoù”, ngöôøi em noùi: “toâi laø anh coøn thaày laø em, neáu khoâng tin thì tìm ngöôøi laøm chöùng. Chuùng ta lôùn leân trong cung, vua bieát roõ ai lôùn ai nhoû, chuùng ta haõy ñeán ñoù hoûi seõ roõ thöïc hö”. Khi ñeán choã vua, Bí-soâ hoûi vua: “trong hai chuùng toâi, ai laø con tröôûng”, vua coá yù noùi doái: “kia laø con tröôûng coøn thaày laø con thöù”. Vua vöøa noùi xong, chö thieân ñang ñôõ chaân gheá lieàn buoâng tay khieán vua ngaõ xuoáng ñaát, trong mieäng vua phaùt ra hôi hoâi. Bí-soâ thaáy roài lieàn noùi keä: “Neáu ngöôøi naøo noùi doái, Chö thieân lieàn lìa boû, Trong mieäng bay hôi hoâi, Ñaùnh maát ñöôøng sanh thieân. Vua haõy neân noùi thaät, Seõ bình phuïc nhö cuõ, Neáu vua coøn noùi doái, Seõ phaûi ñoïa ñöôøng döôùi. Maéc quaû baùo khoâng löôõi, Gioáng nhö caù trong nöôùc. Neáu ai noùi traùi phaùp, Töùc laø ngöôøi phi phaùp. Vua haõy neân noùi thaät, Seõ bình phuïc nhö cuõ, Neáu vua coøn noùi doái, Seõ phaûi ñoïa ñöôøng döôùi. Laøm ngöôøi phi nam nöõ, Phaûi mang thaân hoaøng moân. Neáu ai noùi traùi phaùp, Töùc laø ngöôøi phi phaùp. Vua haõy neân noùi thaät,

Seõ bình phuïc nhö cuõ, Neáu vua coøn noùi doái, Seõ phaûi ñoïa ñöôøng döôùi. Ñuùng thôøi trôøi khoâng möa, Phi thôøi möa taàm taû, Neáu ai noùi traùi phaùp, Töùc laø ngöôøi phi phaùp. Vua haõy neân noùi thaät, Seõ bình phuïc nhö cuõ, Neáu vua coøn noùi doái, Seõ phaûi ñoïa ñöôøng döôùi. Seõ phaûi mang thaân raén, Trong mieïâng sanh hai löôõi. Neáu ai noùi traùi phaùp, Töùc laø ngöôøi phi phaùp. Vua haõy neân noùi thaät, Seõ bình phuïc nhö cuõ, Neáu vua coøn noùi doái, Seõ phaûi ñoïa ñöôøng döôùi. Gioáng nhö vua Cheá ñeå, Ñaõ taïo nghieäp cöïc aùc, Seõ ñeán nguïc A tyø, Chòu quaû baùo Voâ giaùn”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “ngöôøi con tröôûng cuûa ñaïi thaàn thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, vua Cheá ñeå thuôû xöa chính laø Thieân thoï ngaøy nay. Nay ñoái vôùi ta khôûi saân haän, khoâng nghe lôøi ta neân chòu khoå bò löûa ñoát thaân trong ñòa nguïc Voâ giaùn”, caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi neân thænh hoûi Phaät: “Theá toân, vì sao Theá toân noùi lôøi lôïi ích maø Ñeà-baø-ñaït-ña laïi khoâng nghe ñeán noãi phaûi bò ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn chòu khoå baùo cuøng cöïc?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng nghe lôøi ñeå ñeán noãi chòu khoå trong ñòa nguïc, maø ôû quaù khöù cuõng ñaõ khoâng nghe lôøi ñeå ñeán noãi chòu khoå ñau. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, taïi moät thoân coù ngöôøi thôï kheùo raát raønh veà maùy moùc, oâng cöôùi

moät ngöôøi vôï coù doøng toäc töông tôï ôû trong thoân laøm vôï vaø soáng vôùi nhau raát haïnh phuùc. Khoâng bao laâu sau ngöôøi vôï mang thai, ñuû chín thaùng möôøi ngaøy sanh haï moät ñöùa con, sau hai möôi moát ngaøy hoï môû tieäc aên möøng vaø ñaët teân cho ñöùa beù laø Xaûo dung. Hoï nhö phaùp nuoâi döôõng ho ñeán tröôûng thaønh thì ngöôøi cha qua ñôøi, Xaûo dung lieàn

qua thoân khaùc ñeán choã moät ngöôøi thôï gioûi ñeå hoïc veà maùy moùc. Sau ñoù, Xaûo dung qua thoân khaùc hoûi vôï, coù moät tröôûng giaû höùa gaû con gaùi vaø noùi raèng: “haõy ñuùng vaøo ngaøy ñoù ñeán röôùc con gaùi ta, neáu ñeán khoâng ñuùng ngaøy thì ñoù khoâng phaûi laø loãi cuûa ta”. Xaûo dung trôû veà keå laïi vieäc treân vôùi thaày, ngöôøi thaày noùi: “chaéc chaén ta vaø con seõ ñeán nôi ñoù ñuùng heïn, vì ngaøy giôø toát ñaõ qua thì khoù maø ñöôïc laïi”, noùi roài ngöôøi thaày laáy chim Khoång töôùc maùy baèng goã ra, khôûi ñoäng maùy ñeå ñöa caû hai bay ñeán choã ñaõ heïn. Moïi ngöôøi ôû trong thoân kia nhìn thaáy vieäc naøy roài ñeàu khen ngôïi heát lôøi, Xaûo dung daâng leã vaät roài röôùc vôï veà. Caû ba cuøng ngoài treân chim maùy, chöa ñaày moät ngaøy ñeâm ñaõ trôû veà choã cuõ, ñeán nôi ngöôøi thaày ñöa con chim maùy cho meï cuûa Xaûo dung vaø daën raèng: “baø haõy caát giöõ con chim maùy naøy, neáu con baø ñoøi thì baø ñöøng neân ñöa, vì sao, vì noù môùi hoïc caùch bay ñi nhöng chöa hoïc caùch bay trôû veà. Baø ñöøng ñeå con baø gaëp khoå aùch”. Thôøi gian sau, Xaûo dung thöôøng theo meï ñoøi con chim maùy vaø noùi raèng: “con muoán côõi con chim maùy aáy ñi chôi moät voøng cho moïi ngöôøi quy phuïc con”, ngöôøi meï noùi: “thaày con khi ra ñi coù daën meï raèng: baø haõy caát giöõ con chim maùy naøy, neáu con baø ñoøi thì baø ñöøng neân ñöa, vì sao, vì noù môùi hoïc caùch bay ñi nhöng chöa hoïc caùch bay trôû veà. Baø ñöøng ñeå con baø gaëp khoå aùch”, Xaûo dung noùi: “ñieàu khieån caùch bay trôû veà con cuõng ñaõ hoïc bieát roài, vì thaày coù taâm xeûn neân baûo meï khoâng ñöa noù cho con”. Taâm ngöôøi nöõ thöôøng meàm yeáu, thaáy con ñoøi maõi neân baø ñaønh phaûi laáy ñöa cho con. Xaûo dung ñöôïc con chim maùy lieàn khôûi ñoäng cho bay leân khoâng trung, moïi ngöôøi thaáy ñeàu khen ngôïi; luùc ñoù ngöôøi thaày thaáy chim bay treân hö khoâng lieàn than raèng: “Xaûo dung laàn naøy bay ñi seõ khoâng trôû veà nöõa”. Ñuùng nhö lôøi ngöôøi thaày noùi, khi Xaûo dung ñieàu khieån cho may bay trôû veà thì noù khoâng bay trôû veà maø cöù bay thaúng tôùi bieån lôùn. Nôi ñoù möa nhieàu naéng ít khieán cho coã maùy bò hö hoûng naëng vaø rôi xuoáng bieån, Xaûo dung cheát. Chö thieân thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi keä: “Coù ngöôøi thöông xoùt neân khuyeân baûo, Khoâng chòu nghe, cöù theo yù mình, Chim maùy khoâng thaày vaãn côõi ñi, Cuoái cuøng vuøi thaân trong bieån caû”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “ngöôøi thaày laø thôï maùy thuoû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, ngöôøi hoïc troø laø Xaûo dung thuoû xöa chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña ngaøy nay. Thuoû xöa do laøm traùi lôøi khuyeân nhaéc cuûa ta neân bò naïn chìm ñaém trong bieån caû, nay khoâng nghe lôøi daïy ích lôïi cuûa ta neân chòu khoå bò löûa ñoát thaân trong ñòa nguïc”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.